

KRONIKA WYDZIAŁU TEOLOGICZNEGO (II PÓLROCZE 1995/96)

1. NADANIE TYTUŁU DOKTORA HONORIS CAUSA KS. PROF. DR HAB. GABRIEŁOWI ADRIANYIEMU

Dnia 30 maja 1996 r. w ATK odbyła się podniosła uroczystość związana z nadaniem doktoratu *honoris causa* ks. prof. Gabrielowi Adrianyiemu, Węgrowi, profesorowi Uniwersytetu w Bonn. Rektor ATK ks. prof. dr hab. Jan Łach powitał wszystkich zebranych profesorów i studentów, a w szczególności Profesora z Bonn i przybyłych z nim gości Laudację z okazji nadania doktoratu honorowego wygłosił ks. prof. dr hab. Michał Czajkowski.

Ks. prof. Gabor Adrianyi, ur. w roku 1935, po studiach w Centralnym Seminarium Duchownym i w Akademii Teologii Katolickiej w Budapeszcie został wyświęcony na kapłana w roku 1960. Studia specjalistyczne odbył na Papieskim Uniwersytecie św. Tomasza z Akwinu w Rzymie, tam doktoryzował się w roku 1963. Pracował w Niemczech Zachodnich jako wikariusz i katecheta, przeprowadzał badania naukowe w Rzymie, Wiedniu i Paryżu. Habilitował się w roku 1971 na Wydziale Teologii Katolickiej Uniwersytetu Bońskiego. Tam też był asystentem i docentem, później został profesorem, pełnił też funkcję dziekana. Jako kierownik Katedry Historii Kościoła szczególną uwagę zwracał na Kościół Europy Wschodniej. Wydał 7 książek ukazujących historię Kościoła węgierskiego, niemieckiego i wschodnioeuropejskiego. Jest też wydawcą 16 zbiorowych dzieł naukowych z tejże dziedziny. Odnosi sukcesy w 136 artykułach naukowych i 107 recenzji.

Ks. prof. dr hab. G. Adrianyi wygłosił wykład nt. „Polscy uchodźcy a Kościół katolicki na Węgrzech w latach 1939 – 1945” Mówca wykazał, jak wielkie związki łączyły obydwie narody. W trudnym losowym okresie 1939 – 1945 stały się one szczególnie widoczne. Podkreślił ogromną rolę Kościołów obu narodów. Uświetnieniem uroczystości był występ chóru ATK.

2. SYMPOZJUM NT. „KOŚCIÓŁ A ŻYDZI I JUDAIZM”

Dnia 22 maja 1996 r. w Akademii Teologii Katolickiej odbyło się sympozjum nt.: „Kościół a Żydzi i judaizm” w 10 rocznicę działalności Komisji Episkopatu Polski do spraw Dialogu z Judaizmem. W sympozjum wziął udział bp dr Stanisław Gądecki, przewodniczący Komisji Episkopatu Polski do spraw Dialogu z Judaizmem.

Jeden z prelegentów ks. prof. dr hab. Łukasz Kamiński z PATu mówił o wzajemnym zbliżaniu się i bezinteresownej prawdziwej miłości. Dziesięcioletnie prace Komisji omówił ks. dr Waldemar Chrostowski, a „perspektywę żydowską” przedstawił dr Stanisław Krajewski.

Prof. dr hab. Marcin Kuliz UW wygłosił referat nt.: „Z ostrożnym optymizmem” Doświadczenia dialogu międzyreligijnego w USA zaprezentował ks. prof. dr hab. Ryszard Rubinkiewicz.

Przewodniczący Komisji Koordynacyjnej Organizacji Żydowskich w Polsce Bronisław Wildstein zapewnił, że wspólnota żydowska w Polsce jest gorącą zwolenniczką dialogu.

3. STOPNIE I TYTUŁY NAUKOWE

3.1. Habilitacje

Ks. Paweł Ogórek, *Mistyka według T. Mertona*.

Recenzenci: ks. prof. dr hab. Walerian Słomka (KUL)

ks. prof. dr hab. Antoni Nowak (KUL)

ks. prof. dr hab. Stanisław Urbanski (ATK)

Data kolokwium habilitacyjnego: 29 kwietnia 1996 r.

Rozprawa ukazuje znaczenie problemu doświadczenia mistycznego w życiu chrześcijańskim, podkreślając wielkość myśli T. Mertona. W pracy została dokonana rekonstrukcja teologii mistycznej – istota chrześcijańskiej mistyki – według tego autora. Rozwój życia mistycznego w życiu chrześcijańskim są głównymi tematami poruszanego zagadnienia. Mertonowska teologia uwypukla te elementy mistyki, które stanowią szczególnie przedmiot zainteresowania religijnego współczesnego człowieka. Ukazuje potrzebę, a nawet konieczność holistycznego, czyli całościowego widzenia człowieka w życiu mistycznym. Spuścizna myśli Mertona stanowi cenną pomoc w przeciwstawieniu się doktrynom i ruchom pseudomistycznym, a równocześnie w umiejętnym wykorzystaniu duchowego bogactwa pozachrześcijańskich wielowiekowych tradycji religijnych.

Ks. Jan Zalewski, *Chrześcijanin wobec władzy świeckiej według R: 13, 1-7 i 1 P 2, 13 - 17*.

Recenzenci: ks. prof. dr hab. Józef Kudasiwicz (KUL)

ks. prof. dr hab. Hugolin Langkammer (KUL)

ks. prof. dr hab. Michał Czajkowski (ATK)

Data kolokwium habilitacyjnego: 6 maja 1996 r.

Obydwa badane teksty, mają bardzo podobną strukturę dowodzenia jak wiele innych tekstów Nowego Testamentu. Autorzy natchnieni, tak św. Paweł jak i św. Piotr stawiają najpierw tezę o konieczności poddania się władzy świeckiej. Obydwa wskazują na wzajemne obowiązki władzy i poddanych względem siebie i uzasadniają je teologicznie. Do przymiotów władzy należy sprawiedliwość; jest nagradzanie za dobre czyny i karanie za złe. Do obowiązków podwładnych należy płacenie podatku i okazywanie uległości i szacunku wobec władzy. Śledząc myśl teologiczną obydwu tekstów, można dostrzec w nich podobieństwa i różnice oraz rozwój myśli teologicznej. Rozprawa prezentuje rzetelne podbudowanie teologiczne znanych wcześniej teorii, koncentrujących się głównie na wprowadzających problemach odnoszących się do omawianych tekstów (autentyczność, kontekst literacki i historyczny). Treścią badań rozprawy, nową w polskiej i zagranicznej literaturze teologicznej jest studium porównawcze obydwu tekstów.

Ks. Waldemar Chrostowski, *Ogród Eden – zapoznane świadectwo asyryjskiej diaspory*.

Recenzenci: arcyb. prof. dr hab. Henryk Muszyński

bp prof. dr hab. Jan Szlaga (KUL)

ks. prof. dr hab. Marian Gołbiewski (ATK)

Data kolokwium habilitacyjnego: 20 maja 1996 r.

Praca składa się z trzech części. Część pierwsza „Motywy Edenu w Księdze Rodzaju” wprowadza w kontekst literacki opowiadania o ogrodzie Eden. Ukazuje strukturę narracyjną i kompozycję. Została też podjęta egzegeza opowiadania o stworzeniu i przyjaźni z Bogiem oraz upadku pierwszych ludzi. Zawarty został też materiał porównawczy dotyczący „historii początków”, nazwy „Eden” oraz innych istotnych motywów. Część druga rozprawy została zatytułowana „Motyw Edenu w Księdze Ezechiela”. Rozwija ona motyw „drzew Edenu” w lamentacji nad władcą Egiptu. Znajduje się też bogaty materiał porównawczy z piśmiennictwa i ikonografii

starożytnego Bliskiego Wschodu. Część trzecia rozprawy zatytułowana „Zapoznane świadectwo asyryjskiej diaspory” zawiera porównanie motywów Edenu z opowiadania z Księgi Rodzaju z motywami Edenu z wyroczeni z Księgi Ezechiela. Został tu postawiony problem: czy tekst Ez 28, 11–19 i 31, 1–18 jest rezultatem interpretacji Rdz 2,4b – 3,24. Zadanie to zostaje przedstawione w oparciu o tradycje mezopotamskie, które stanowią wspólne zaplecze. Rozprawa ukazuje, że opowiadanie o Edenie i zawarte w nim motywy charakteryzują się przenikaniem się dwóch środowisk i ich idei; jedno wynikające z uwarunkowań nowoasyryjskich, tzn. kontekstu duchowego, religijnego i kulturowego, drugie związane z teologią przymierza specyficzną dla Izraelitów.

Michał Wojciechowski, *Jezus jako Świety w pismach Nowego Testamentu*.

Recenzenci: ks. prof. dr hab. Augustyn Janowski (PAT)
ks. prof. dr hab. Hugolin Langkammer (KUL)
ks. prof. dr hab. Stanisław Mędała (ATK)

Data kolokwium habilitacyjnego: 17 czerwca 1996 r.

Rozprawa podejmuje zagadnienie świętości Jezusa w tekstach Nowego Testamentu. W środowisku nowotestamentalnym świętość oznaczała boskość, bliskość z Bogiem, względnie przynależność do Boga. Rzadko określano mianem „święty” jednostkę. W szeregu tekstach Nowego Testamentu pojawia się nazwa „święty” w odniesieniu do Jezusa. Teksty z tym słowem zostały poddane dokładnej analizie egzegetycznej. W wielu innych tekstach została zawarta myśl o świętości Jezusa. W historii nazywanie Jezusa Świętym należy do wczesnego stadium chrystologii, zwłaszcza do tradycji Piotrowej. Od strony teologicznej w tytule „Święty” zawarta jest wiara w Boską i w ludzką naturę Jezusa.

Ks. Bernard Koziróg – duchowny Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego, *Ellen White – współzałożyciel Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego (Studium monograficzne)*.

Recenzenci: ks. prof. dr hab. Zachariasz Łyko (ChAT)
prof. dr hab. Edward Ciupak (PAN)
ks. prof. dr hab. Michał Czajkowski (ATK)

Data kolokwium habilitacyjnego: 24 czerwca 1996 r.

Rozprawa ukazuje Ellen White, która, między innymi przyczyniła się do utworzenia i krzewienia adwentyzmu; stała się współzałożycielką Kościoła Adwentystów. Odzwierciedla najważniejsze wydarzenia z jej życia i działalności, ze szczególnym przedstawieniem przełomowej dla wspólnoty Adwentystów sesji Generalnej Konferencji w roku 1888 w Minneapolis. Praca podkreśla relacje pomiędzy Ellen White a Michałem Beliną–Czechowskim, Polakiem, pierwszym misjonarzem adwentystycznym w Europie. Prezentuje najważniejsze poglądy Ellen White oraz główne założenia jej Kościoła. Rozprawa zawiera przesłanie wiary Adwentystów – zwrócenie uwagi świata na Pismo Święte i pomoc w przygotowaniu ludzi na drugi advent.

3.2. Doktoraty

S. Helena Chółyk, *Treści misyjne w katechizacji drugiego programu szczegółowego w zakresie klas III – VII*.

Promotor: ks. prof. dr hab. Władysław Kowalak
Recenzenci: bp dr hab. Antoni Długosz (PAT)
ks. prof. dr hab. Antoni Kurek (ATK)

Data obrony pracy doktorskiej: 15 kwietnia 1996 r.

Praca prezentuje ocenę Szczegółowego programu katechizacji w zakresie szkoły podstawowej, opracowanego w roku 1971, a zawartego w materiałach pomocniczych dla katechetów. Rozprawa zajmuje się wnikiem w zagadnienie: w jakim stopniu

katecheza realizująca omawiany program pomaga włączać się w życie Kościoła i jego misyjne posłannictwo, które jest podstawowym zadaniem ludu Bożego. W pracy zostały wyjaśnione szczegółowo pojęcia takie, jak: ewangelizacja, nowa ewangelizacja, katecheza, misje. Rozprawa poddała ocenie wartość treści misyjnych w katechezach. Wskazuje na niewielkie zainteresowanie nimi w badanych katechezach. Praca została opatrzona w aneks zawierający propozycję 11 konspektów katechez prowadzonych w duchu misyjnym.

Ks. Ryszard Czekałski, *Katecheza w diecezji płockiej w okresie międzywojennym (1918 – 1939)*.

Promotor: ks. prof. dr hab. Roman Murawski

Recenzenci: ks. prof. dr hab. Jan Szpet (PWT)

ks. dr hab. Jerzy Bagrowicz (ATK)

Data obrony pracy doktorskiej: 16 kwietnia 1996 r.

Praca przedstawia zagadnienia organizacji i formy katechezy w środowisku parafialnym i szkolnym w diecezji płockiej; ukazuje treść nauczania katechetycznego, szczegółową analizę programów katechetycznych oraz kazań katechizmowych. Omawia różne sposoby przekazu katechetycznego – metody nauczania. Zwraca uwagę na katechetów księży, katechetów świeckich i rodziców chrześcijańskich – ukazuje także różne sposoby ich formacji. Rozprawa omawia dzieje katechizacji w okresie międzywojennym w diecezji płockiej. Niemalą zasługę w tej dziedzinie położył znany w diecezji i w Polsce tamtego okresu arcybiskup Antoni Julian Nowowiejski. Rozprawa podkreśla ważność poznania katechezy badanego okresu dla dzisiejszych czasów. Powrót katechezy do szkół w roku 1990 spowodował konieczność wzmożonego wysiłku i poszukiwań. Nie są one jednak możliwe bez sięgnięcia do tego, co zostało wypracowane przez poprzednie pokolenia. Wiele inicjatyw katechetycznych okresu międzywojennego może znaleźć zwolenników, niektóre są aktualnie podejmowane w Kościele płockim. Należy tu wymienić Komunię świętą generalną, konferencje katechetyczne, rekolekcje dla maturzystów i katechetów, Instytut Wyższej kultury religijnej.

Ks. Piotr Kasilowski, *Wspólnota chrześcijańska w sytuacji kryzysu. Studium egzegetyczno-teologiczne Hbr 5, 11 – 6, 12*.

Promotor: ks. prof. dr hab. Roman Bartnicki

Recenzenci: ks. prof. dr hab. Franciszek Sieg (Bobolanum)

ks. prof. dr hab. Jan Łach (ATK)

Data obrony pracy doktorskiej: 10 czerwca 1996 r.

Badany tekst z Listu do Hebrajczyków jest pierwszą częścią parenetycznej preambuły 5, 11–6, 20 pojawiającej się między dwoma wykładami na temat kapłaństwa Chrystusa. Cały List do Hebrajczyków jest homilią na ten temat. Rozprawa wyodrębnia w badanym tekście dwie części: 5, 11–14 i 6, 1–12. W pierwszej autor Listu do Hebrajczyków za pomocą pięciu antytez opisuje sytuację kryzysu we wspólnocie. Druga część perykopy zawierająca środki zaradcze proponowane przez Autora Listu wyznacza treść analiz rozprawy. Rozprawa wnosi dużo do badań nad Listem do Hebrajczyków i przygotowuje twórcze podstawy do dyskusji nad merytorycznymi aspektami tej trudnej perykopy, której tekst jest dla wielu zbyt zawily i nieprzejrzysty.

Ks. Marek Czajkowski, *Ewangelizacja misyjna i rozwój w Teilhardowskiej wizji rekapitulacji wszystkiego w Chrystusie*.

Promotor: ks. prof. dr hab. Władysław Kowalak

Recenzenci: ks. prof. dr hab. Marian Rusecki (KUL)

ks. prof. dr hab. Antoni Kurek (ATK)

Obrona pracy doktorskiej: 20 czerwca 1996 r.

Praca u swych podstaw podkreśla, że Teilhard de Chardin podchodził do zagadnień teologicznych pod kątem nauk ścisłych. Zaprezentowana w pracy jego nauka skłania do głębszego wnikięcia w istotę posłania Kościoła i jego roli w odnowie świata i jednoczeniu rodzaju ludzkiego. Korzystając z myśli Teilharda de Chardin, rozprawa próbuje odpowiedzieć na pytanie – jak odszukać Chrystusa we wszechświecie i jak żyć, aby przetwarzać świat. Treści mówią, że to właśnie Chrystus żywy w swoim Kościele jest przyczyną i celem wszelkiego doskonalenia a poróżnioną ludzkość prowadzi do jedności w Sobie samym.

Ks. Roman Borkowski, *Rola Pisma Świętego we współczesnych ruchach religijnych w Polsce*.

Promotor: ks. prof. dr hab. Julian Warzecha

Recenzenci: ks. prof. dr hab. Antoni Tronina (KUL)

ks. prof. dr hab. Michał Czajkowski (ATK)

Obrona pracy doktorskiej: 20 czerwca 1996 r.

Praca ukazuje, w jaki sposób wiodące ruchy w Polsce (światło – życie, neokatechumenal i odnowa w Duchu Świętym) posługują się Pismem Świętym i jakie stosują metody jego interpretacji. Ponieważ przyszłość Kościoła związana jest w znacznym stopniu właśnie z ruchami, dlatego – podkreśla rozprawa – krytyczna pomoc ze strony bibliistyki jest im nieodzownie potrzebna. Praca podejmuje zatem problem bardzo aktualny i ważny. Ukazuje kompleksowe spojrzenie na rolę Pisma Świętego we współczesnych ruchach działających w Polsce i przedstawia właściwe perspektywy ich rozwoju. Rozprawa czyni próbę oceny stosowanych przez omawiane ruchy metod kontaktu z Pismem Świętym. Wzięto pod uwagę – po dokonaniu analiz i porównań – osiągnięcia, niebezpieczeństwa i postulaty.

3.3 Magisteria

Marzec 1996: Bolesław Antoniów, *Historia żydowskiej gminy wyznaniowej w Gdańsku do 1939 r.*; Mieczysław Aszyk, *Znaczenie terminu popwicz w Nowym Testamencie*; Zbigniew Babicki, *Nauka o piekle w polskiej literaturze teologicznej po Soborze Watykańskim II*; Marek Czyżewski, *Uzdrowienia opętanych według Ewangelii św. Marka (Mk 1, 21–28; 5, 1–20; 9, 14–29)*; Mariusz Dziarmaga, *Wyrokowanie z tytułu niezdolności z przyczyn natury psychicznej do podjęcia istotnych obowiązków małżeńskich (kan. 1095 n. 3) w Biskupim Sądzie Duchownym w Gdańsku w latach 1983 – 1992*; Arkadiusz Grzaszczyk, *Apostolski wymiar formacji kapłańskiej w świetle adhortacji apostolskiej Jana Pawła II „Pastores dabo vobis”*; Jarosław Hinc, *Problematyka duszy ludzkiej w ujęciu Tadeusza Wojciechowskiego*; Tadeusz Janek, *Podstawy ekologii inspirowanej duchowością św. Franciszka z Asyżu*; Ks. Kazimierz Juszeko, *Urząd Nauczycielski Kościoła wobec błędnych ujęć prawdy o grzechu pierworodnym*; Grzegorz Kreft, *Wiara w Jezusa Chrystusa na podstawie J 3, 1–21; 4, 1–42; 4, 46–54*; Grzegorz Królikowski, *Postawa duszpasterska wobec ludzi cierpiących w świetle Listu Apostolskiego „Salvifici doloris” Jana Pawła II*; Marek Lutrzykowski, *Świadek wiary Marka Hłaski w Listach do Matki*; Tomasz Makowski, *Przesłanie moralne współczesnej muzyki młodzieżowej*; Krzysztof Nowak, *Pokusy mesjańskie w Mt 4, 1–11*; Jacek Ossowski, *Nawrócenie Izraela w perspektywie przyszłości na podstawie Oz 14, 2–9*; Ryszard Reznier, *Aspekty miłości braterskiej w Nowym Testamencie*; Adam Romejko, *Elementy liturgii paschalnej w opisie Ostatniej Wieczerzy według św. Łukasza*; Grzegorz Rutana, *Działalność Bractwa św. Anny w Rozembarku od założenia w 1638 do upadku w 1916 roku*; Krzysztof Sroka, *Historia Sanktuarium Maryjnego w Trąbkach Wodkich*; Tomasz Stefanowski, *Rozumienie wartości moralno – religijnych w programach wychowawczych harcerstwa polskiego w latach 1911 – 1920*; Wiktor Wentowski, *Zagrożenie alkoholizmem współczesnej młodzieży wezwaniem dla*

duszpasterstwa; Andrzej Wiejak, *Możliwości dialogu chrześcijańsko-marksistowskiego w ujęciu księdza Stanisława Kowalczyka*; Krzysztof Kobiela, *Elementy paschalne w Obrzędach pogrzebu*; Paweł Wawrzyniak, *Misja Szkoły Katolickiej w świetle Kodeksu Jana Pawła II i współczesnych dokumentów Kościoła*; Stanisława Woźniak, *Maria Magdalena jako przykład kobiety powołanej do apostołstwa*; Andrzej Borowiec, *Rola ojca w rodzinie w świetle „Listu do rodziny” Jana Pawła II*; Mariusz Chmara, *Odnowa moralna narodu jako przesłanie czwartej pielgrzymki papieża Jana Pawła II*; Wojciech Drzeżdżon, *Parafia i kościół p.w. św. Michała Archaniola w Starzynie – monografia*; Ryszard Flakiewicz, *Wpływ rodziny patologicznej na postawy moralno-społeczne dzieci i młodzieży w świetle „Probleatów rodzinnych” (1980 – 1990)*; Jacek Grochowski, *Okultyzm jako współczesne zagrożenie moralne człowieka w świetle wypowiedzi Kościoła*; Andrzej Kerlin, *Problematyka sumienia narodu w nauczaniu kardynała Stefana Wyszyńskiego*; Tomasz Kościelny, *System stopni harcerskich jako element wychowania moralnego młodego człowieka*; Cezary Liwiński, *Podstawowe prawa i obowiązki moralno-społeczne młodzieży w świetle nauczania Jana Pawła II w czasie pielgrzymek do Polski*; Albert Rypel, *Prawa i obowiązki mniejszości kulturowo-religijnych w nauczaniu Jana Pawła II*; Szymon Spalony, *Wartości moralno-społeczne „teatryku” księdza Bosko*; Jacek Trykoszko, *Moralna odpowiedzialność za potomstwo fundamentalnym elementem chrześcijańskiego rozumienia rodzicielstwa w świetle „Listu do rodziny” Jana Pawła II*; Jacek Woźniak, *Obowiązek chrztu dzieci a prawo do wolności w świetle współczesnych dokumentów Kościoła*.

Kwiecień 1996: Mieczysław Ochtyra, *Zadania duszpasterskie parafii w świetle uchwał 42-go Synodu Płockiego (1987 – 1991). Studium pastoralno – kanoniczne*; Adam Gąsior, *Eklezjalny charakter życia konsekrowanego w świetle posoborowych dokumentów Kongregacji ds. Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego*; Barbara Zaręba, *Organizacja katechizacji na terenie miasta Starogardu Gd. w latach 1945 – 1990*; Jarosław Fijałkowski, *Paschalny sens doczesnej aktywności człowieka według ks. Wacława Hryniewicza*; Robert Goliński, *Bizantyjska idea theosis w teologii paschalnej ks. Wacława Hryniewicza*; Cyprian Lewandowski, *Duchowość Rycerstwa Niepokalanej w oparciu o pismo o Maksymilianie Marii Kolbe*; Grzegorz Nowak, *Założenia formacji seminaryjnej w nauczaniu Jana Pawła II*; Waldemar Piórozek, *La Chiesa e il cristiano di Cristo nel Mondo, ad immagine di Cristo testimone del Padre, nella forza dello Spirito Sancto*; Agnieszka Bogucka, *Wspólne dziedzictwo duchowe chrześcijan i Żydów na podstawie przemówień Jana Pawła II w latach 1979 – 1989*; Tomasz Lemanski, *Stosunek mariawityzmu do prymatu Piotrowego i papieżstwa*; Tomasz Lewicki, *Symbolika „kamienia węgielnego” w Iz 28, 16–17 oraz w 1P 2,4–8 i Ef 2, 19–22*; Wojciech Ziłkowski, *Problematyka teologiczno-fundamentalna „Godziny Jezusa” (J 12, 20–36)*; Dariusz Chlebowski, *Historia parafii św. Jerzego w Rydułtowach w latach 1885 – 1945*; Barbara Dawidowska, *Wpływ Eucharystii na kształtowanie życia chrześcijańskiego w świetle wypowiedzi papieża Jana Pawła II podczas jego pielgrzymki do Polski*; Dorota Duda, *Problem nadziei w Listach Pasterskich Księdza Prymasa Stefana Wyszyńskiego*; Dariusz Jóźwik, *Boży plan zbawienia w świetle „Objaśnień Psalmów” św. Augustyna*; Jacek Kowalkowski, *Idea Boga w „De Civitate Dei” świętego Augustyna*; Janusz Krużycki, *Matka Boża tak zwana Brzemienne w kościele OO. Franciszkanów w Wilnie. Studium z historii i teologii kultu*; Andrzej Lebieź, *Grzech, nawrócenie i pokuta w „De Civitate Dei” św. Augustyna*; Dariusz Majewski, *Kwalifikacje i wymogi katechetów w świetle prawa kanonicznego i polskiego prawa wyznaniowego. Studium teologiczno – kanoniczne*; Adam Michalski, *Grzech, nawrócenie i pokuta w „Księżę obietnic i zapowiedzi Bożych” Quodvultdeus*; Jarosław Pizón, *Ideal kapłana w wybranych pismach św. Jana Chryzostoma*; Jacek Prostacki, *Historia parafii św. Antoniego w Łodzi od 1924 do 1952 roku*; Marek Zedlewski, *Problematyka eschatologiczna w „De Civitate Dei” św.*

Augustyna; Zenon Ciemiega, *Postawy społeczne polskich katolików wobec choroby AIDS w świetle literatury przedmiotu*; Mirosław Czaplinski, *Modlitwa z wiary płynąca na podstawie Jk 5, 13-18*; Paweł Malinowski, *Salomon między Judą a Izraelem*; Tadeusz Miszewski, *Prawo naturalne w ujęciu ojca Jacka Woroniczkiego OP*; Paweł Pęczek, *Nie będziesz brał imienia Pana Boga twego do czczych rzeczy...*; Piotr Welenec, *Wpływ kryzysu religijnego na kształt osobowości i religijności młodzieży licealnej*; Beata Banaszek, *Wychowanie misyjne w katechezie w świetle wybranej literatury przedmiotu*; Cezaryusz Cieszyński, *Dialog ekumeniczny nadzieją dla podzielonego chrześcijaństwa w nauczaniu Jana Pawła II w latach 1979 - 1981. Studium teologicznomoralne*; Sławomir Fijałkowski, *Życie liturgiczne i religijne w parafii św. Jana Chrzciciela w Sadłowie, w diecezji płockiej, od wieku XIV do 1939 roku*; Krzysztof Helianek, *Implikacje moralne teologii ciała w nauczaniu Jana Pawła II podczas katechez śródogodowych w latach 1978 - 1983*; Dariusz Kozłowski, *Teologia radości w wybranych pismach św. Franciszka Salezego. Studium teologicznomoralne*; Piotr Mysliwiec, *Wymiar apostołski sakramentu namaszczenia chorych. Studium tekstów księgi: Sakramenty Chorych. Obrzędy i duszpasterstwo*; Stanisław Pietkiewicz, *Kardynał Stefan Wyszyński. Teologia duchowości kapłańskiej w „Listach do moich kapłanów”*; Piotr Przesmycki, *Homo paschalis wobec cierpienia i śmierci w polskiej literaturze posoborowej. Studium teologicznomoralne*; Piotr Sosnowski, *Teologicznomoralna problematyka celibatu kapłańskiego w polskiej literaturze posoborowej (1967 - 1995)*; Leszek Wojciechowski, *Historia Kościoła Najświętszego Serca Pana Jezusa w Gdańsku-Oruni*; Bogdan Zalewski, *Śpiew liturgiczny i muzyka kościelna w nauczaniu i działalności arcybiskupa Antoniego Juliana Nowowiejskiego*; Piotr Chojnowski, *Formacja duchowa kapłanów w uchwale synodów polskich po Soborze Watykańskim II. Studium kanoniczno - pastoralne*; Mariusz Dołęgowski, *Maryja w wierze i życiu Kościoła w świetle Katechizmu Kościoła Katolickiego*; Grzegorz Dobrzeńcki, *Szafarz Eucharystii w świetle listu Kongregacji Nauki Wiary „O niektórych kwestiach dotyczących szafarza Eucharystii” (06.08.1983)*; Waldemar Marciniak, *Chrystopolityczny wymiar Roku Maryjnego 1987 w Kościele w oparciu o encyklikę „Redemptoris Mater”*

Maj 1996: Marek Dutkiewicz, *Wymiar sprawiedliwości w Kościele w odniesieniu do spraw małżeńskich w świetle przemówień papieża Jana Pawła II do Roty Rzymskiej. Studium kanoniczno-pastoralne*; Mariusz Dziadkiewicz, *Problematyka moralna w pamiętnikach i życiorysach górników z lat 1925 - 1950*; Czesław Wujkowski, *Teologia pokoju Pawła VI w orędziach papieskich na światowy Dzień Pokoju 1 stycznia 1968-1978. Studium teologicznomoralne*; Paweł Kruczek, *Misja „Dwóch świadków” w Apokalipsie św. Jana*; Mariusz Wojturski, *Mądrość w Liście św. Jakuba (3,13-18)*; Krzysztof Andryszak, *Eklezjalna formacja świeckich w ruchu „Światło - Życie”*; Grzegorz Błaszko, *Zasady życia religijno-moralnego młodzieży w świetle orędzi i przemówień papieża Jana Pawła II w czasie Światowych Spotkań Młodzieży (1984 - 1994)*; Marek Gryko, *Kościół a naród w nauczaniu Jana Pawła II podczas jego pielgrzymek do Polski w latach 1979 - 1991*; Krzysztof Herman, *Deontologia małżeństwa i rodziny w świetle „karty praw rodziny”*; Jerzy Kaczyński, *Tytuły spraw o nieważność małżeństwa rozpatrywanych w Sądzie Kościelnym w Łomży w latach 1953 - 1962*; Sławomir Kamiński, *Pismo Świete w formacji kapłańskiej według uhortacji apostołskiej Jana Pawła II „Pastores dabo vobis”*; Janina Kownacka, *Wychowanie patriotyczne w wypowiedziach Jana Pawła II podczas pielgrzymek do ojczyzny*; Jacek Majkowski, *Życie i działalność sędownicza Ks. Jana Czajkowskiego w latach 1947 - 1976*; Ireneusz Pietrus, *Motyw góry w Księdze Wyjścia*; Zbigniew Prusiński, *Tytuły spraw o nieważności małżeństwa rozpatrywanych w Sądzie Kościelnym w Łomży w latach 1943 - 1952*; Robert Sulich, *Życie i działalność sędownicza Ks. Stefana Dmochowskiego w latach 1929 - 1939*; Artur Szurawski, *Życie i działalność sędownicza Ks. Biskupa Romualda Jabrzykowskiego w latach 1919 - 1925*; Mirosław Teofilak, *Życie i działalność sędownicza Ks.*

Franciszka Zaorskiego w latach 1961 – 1980; Tomasz Wilga, Życie i działalność prawodawcza Ks Biskupa Mikołaja Sasinowskiego w latach 1970 – 1982; Piotr Wolański, Realizacja charyzmatu Zgromadzenia Misjonarzy Krwi Chrystusa w Polsce; Czesław Rajda, Kształtowanie obrazu Boga u dzieci w młodszym wieku szkolnym; Michał Brzezicha, Aspekty moralno – duszpasterskie sakramentu pojednania w artykułach zamieszczonych w „Homo Dei” w latach 1965 – 1995; Bogusław Jargan, Pojęcie odpowiedzialności w nauczaniu Jana Pawła II w Polsce; Jarosław Jurga, Aspekty moralnej realizacji seksualnych w małżeństwie w teologicznej refleksji katolickiej i protestanckiej; Wiesław Kamiński, Problem sztucznego zapłodnienia w świetle niteologicznej i teologicznej literatury polskiej; Mariusz Lampa, Znaczenie cnoty czystości w przygotowaniu do małżeństwa w nauczaniu Jana Pawła II; Jacek Czaplicki, Królowanie Boga w świetle Psalmu 98. Studium egzegetyczno-teologiczne; Barbara Opilowska, Elementy misyjne w duchowości Zgromadzenia Sióstr św. Michała Archanioła.

Czerwiec 1996: *Elżbieta Deredas, Nowości nauki o małżeństwie w Listach Pawłowych dla pierwszych chrześcijan; Piotr Fabrykiewicz, Moralna ocena homoseksualizmu we współczesnej polskiej myśli; Piotr Frączek, Krytyka poglądów na temat historyczności Ewangelii prezentowanych w Euhemerze w latach 1957 – 1991; Paweł Jeleń, Uprawienia diakona w Kościele Katolickim; Piotr Jeleń, Szafarz sakramentu bierzmowania w Kościele katolickim; Jacek Gołębiowski, Pneumatologiczne podstawy moralności chrześcijańskiej na podstawie encykliki „Dominum et Vivificantem” oraz katechez środowca Jana Pawła II o Duchu Świętym; Robert Kaczmarek, Wymogi prawa powszechnego i partykularnego polskiego dotyczące zawierania „Małżeństw mieszanych”; Karol Koniecki, Odpowiedzialność Kościoła płockiego za trzeźwość wiernych w świetle nauczania biskupów płockich w latach 1945 – 1995; Marek Kardasz, Natura i podział grzechów w teologii moralnej ks. Stanisława Witka; Robert Oprawa, Sens cierpienia w twórczości Aleksandra Wata; Arkadiusz Pietuszczyński, Pozycja rodziny według kodeksu Jasna Pawła II. Dariusz Piwowar, Józefa Żyzińskiego wersja Pantenteizmu; Adam Przeradzki, Uwarunkowania moralności człowieka w ujęciu socjologii. Dariusz Rogiński, Prawa i obowiązki proboszcza według kodeksu Jana Pawła II; Grzegorz Rogowski, Świętowanie Dnia Pańskiego. Studium prawno-teologiczne; Mirosław Wachowski, Biskup jako minister originarius sakramentu bierzmowania do kodeksu (1983 r.); Zbigniew Wołkiewicz, Zagadnienie jedności w publikacjach Chary Lubich; Marcin Grzelak, System prawnicyjny św. Jana Bosko w wychowaniu młodzieży moralnie zaniedbanej; Mariusz Siciński, Konfrontacja antypedagogicznej koncepcji Hubertusa Von Schoenebecka z chrześcijańską pedagogiką egzystencjalną; Paweł Gójski, Doświadczenie laski w sytuacjach trudnych u ludzi hospitalizowanych. Badania psychologiczno-pastoralne; Idzi Piascki, Rola „Józefa, męża Maryi” wg Mt 1, 18–25; Marek Kordela, „Mit Kościoła klerikalizującego społeczeństwo” na łamach tygodnika Wprost w latach 1992 – 1993; Wojciech Bohatyrewicz, Modlitwy Maryjne w druku Braniewskim z 1771 roku „Officiosa Pietatis Exercitia”; Jarosław Hossa, Działalność apostołska A. Paulo w Archidiecezji Gnieźnieńskiej w okresie międzywojennym; Piotr Kliczkowski, Znaczenie słowa „Skala” w Psalmach; Zbigniew Pieczuro, Patologie seksualne a akceptacja społeczna w świetle polskiej literatury; Zenon Pietrowicz, Dogmatyka polskich Synodów Plenarnych; Bogdan Sokółowski, Działalność duszpasterska parafii św. Wojciecha w Prubtach w latach 1945 – 1992; Jacek Świderski, Teologiczne treści w przedstawieniach ołtarza głównego w kościele Najświętszego Serca Pana Jezusa w Olsztynie; Marek Kowalik, Istota najwyższa u ludów pierwotnych na podstawie pism Teofila Chodźdły; Anna Kruger, Kult Matki Bożej Fatimskiej w parafii Najświętszego Serca Jezusa w Gdyni; Sebastian Musiol, Idea nowego humanizmu religijnego w ujęciu Mircei Eliadego; Barbara Zdunczyk, Program etyczny Buddyzmu Zen w polskiej literaturze współczesnej; Bogusław Kulczak, Dzieje i duszpasterstwo parafii Jedwab-*

ne w diecezji augustowskiej, czyli sejneńskiej w latach 1818 – 1925; Jarosław G o s k, *Motywy radości człowieka sprawiedliwego w Ps. 4*; Wojciech L u t o, *Jahwe Cebhaoth Bogiem pokoju w Ps. 46*; Paweł Piekarowicz, *Istnienie Boga w świetle Ps 14*; Mirosław Zdanczewicz, *Elohim w Ps 8 w porównaniu z dziełem stworzenia (Rdz 1, 26 – 28)*; Jerzy Dzieniszewski, *Dzieje duszpasterskie parafii Bargłów w latach 1945 – 1994*; Andrzej Popielski, *Dzieje i duszpasterstwo parafii Grabowo w latach 1818 – 1925*; Dariusz Świącki, *Dzieje i duszpasterstwo parafii Przytuły w latach 1818 – 1925*; Wojciech Turowski, *Dzieje i duszpasterstwo parafii Poświętne w latach 1818 – 1925*; Dariusz Wojno, *Dzieje i duszpasterstwo parafii Wojny Krupy w latach 1956 – 1994*; Piotr Bieliński, *Buddyzm Zen w ujęciu T. Mertona*; Bogdan Dziourach, *Dziwictwo na podstawie pism O. R. Bachtalowskiego CSsR*; Monika Musiałek, *Terapeutyczna funkcja Buddyzmu Zen*; Stanisława Wójtowicz, *Życie zakonne według pism Matki Ludwiki Gąsiorowskiej założycielki Zgromadzenia Córek Maryi Niepokalanej*; Joanna Frąckiewicz – Malec, *Jeżus a świątynia. Studium teologiczne*; Artur Geringer, *Odkupienie jako nowe stworzenie według encykliki Jana Pawła II „Redemptor hominis”*; Tadeusz Krzywiński, *Analiza i interpretacja odpowiedzi Polaków na kwestionariusz kardynała Pouparta: Jak dzisiejszemu człowiekowi mówić o Bogu*; Jarosław Lenz, *Apostolstwo rodzinne w nauczaniu biskupa Kazimierza Józefa Kowalskiego*; Teresa Arseniuk, *Uczynki miłosierdzia jako droga uswięcenia człowieka*; Ewa Bytner, *Rodzina jako środowisko wychowania religijnego dzieci w świetle polskiej literatury pedagogiczno-moralnej ostatniego dwudziestolecia*; Jacek Juszkiewicz, *Obywatelskie nieposłuszeństwo w świetle etyki katolickiej*; Krzysztof Maj, *Etyczna ocena zapłodnienia „in vitro” w polskiej literaturze medycznej w latach 1978 – 1995*; Anna Ocipka, *Problem posłuszeństwa zwierzchnikom w etyce chrześcijańskiej*; Szymon Sieczka, *Drogi rozwoju cnót teologicznych w nauczaniu pasterskim biskupa Piotra Gołębiowskiego*; Stanisław Zarosa, *Recepcja encykliki Jana Pawła II „Veritatis splendor” w polskiej literaturze teologicznej*; Jarosław Matys, *Wpływ pejotu na wierzenia religijne Indian Ameryki Północnej*; Bernarda Banasiak, *Idea konsekrowanej czystości w konstytucji Sióstr Szkolnych de Notre Dame w świetle posoborowego nauczania Kościoła. Studium teologiczno-moralne*; Danuta Bzowska, *Zadania rodziny chrześcijańskiej w nauczaniu Jana Pawła II 1979 – 1984*; Lidia Jagieło, *Implikacje moralne teologii cierpienia w nauczaniu Jana Pawła II, 1984 – 1994*; Wiesława Kuczyńska, *Ubóstwo św. Franciszka znakiem autentyczności w naśladowaniu Chrystusa*; Małgorzata Łazarska, *Bierzmowanie jako treść katechezy klas V – VIII na podstawie katechizmu katolickiego*; Donata Majka, *Postawy moralne sióstr w posługiwaniu chorym według dokumentów Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek od Cierpiących*; Bożena Nienalowska, *Eschatologia nadziei jako treść katechezy na podstawie Katechizmu Religii Katolickiej*; Ireneusz Sieruta, *Walka z grzechem w życiu Brata Szkolnego w ujęciu św. Jana de la Salle*; Barbara Szczępańska, *Chrześcijański nauczyciel w nauczaniu Jana Pawła II*; Jakub Szymański, *Młodość jako etap kształtowania projektu życia na podstawie nauczania Jana Pawła II*; Maria Tusznio, *Sylwetka współczesnego nauczyciela na podstawie literatury pedagogiczno-katechetycznej (1990 – 1995)*; Grażyna Urbńska, *Metanoia drogą wyzwolenia człowieka w nauczaniu Jana Pawła II w latach 1984 – 1989*; Bogusława Wojciechowska, *Idee moralne w encyklice Jana Pawła II „Dominum et Vivificantem”*; Jolanta Wojtyra, *Posznowanie prawdy i życia podstawą ładu społecznego w świetle przemówień Jana Pawła II wygłoszonych podczas IV pielgrzymki do Polski*; Mirosław Wrotek, *Manipulacja poprzez reklamę w środkach społecznego przekazu*; Aleksander Duda, *Postać ks. Jerzego Popiełuszki w drukowanych kazaniach polskiej z lat 1984 – 1992*; Aneta Gródyńska, *Elementy duchowości Ojca Pio w oparciu o bibliografię polską*; Iwona Jazwińska, *Rola rodziców w chrześcijańskim wychowaniu dzieci na podstawie wybranych czasopism polskich z lat 1989 – 1993*; Mariusz Kamiński, *Miłosierdzie Boże w tekstach stałych Mszy świętej*; Mirosław Nowak, *Kierownictwo duchowe w oparciu o korespondencję*

o. Honorata Koźmińskiego w latach 1856 – 1916; Tomasz Panasewicz, Kult Najświętszego Serca Jezusa w życiu i pismach błogosławionej Bolesławy Marii Lament założycielki Zgromadzenia Sióstr Misjonarek Świętej Rodziny; Anna Sieraak, Kult Serca Jezusa Kłanającego w świetle pism bł. Urszuli Ledóchowskiej; Tomasz Smoliński, Liturgia Godzin modlitwy Kościoła Powszechnego na podstawie Konstytucji apostołskiej Pawła VI „Laudis Canticum”; Beata Sobiesiek, Relacja nauczyciel – uczeń w opowiadaniach o Eliaszu i Elizeuszu; Halina Wirowska, Oczyszczenie według św. Jana od Krynicy i Jego wpływ na życie duchowe; Piotr Wirowski, Obrządek Boga Stwórcy w dziełach Alfreda Northa Whitehead’a; Justyna Wołoszka, Obrządek małżeństwa w świetle formularzy mszalnych za nowożeńców w Mszałe Rzymskim dla diecezji polskich; Jacek Gosk, Uświęcający wymiar pracy ludzkiej w nauczaniu Jana Pawła II w latach 1978 – 1988; Bernadeta Kwolek, Stosunek społeczności wobec osób umysłowo upośledzonych na podstawie literatury psychologiczno-pedagogicznej; Stanisław Sławiński, Małżeństwa „mistyczne” w Starokatolickim Kościele Mariawitów; Agata Szarwilo, Moralna ocena manipulacji genetycznych w świetle literatury etycznej; Agnieszka Żbikowska, Pozytywne przedsięwzięcia Opus Dei wobec ludzi uwikłanych w sektach; Elżbieta Kopeć, Publiczne wyznawanie grzechów jako czynnik kształtujący jedność w gminach chrześcijańskich okresu Ojców Apostołów; Andrzej Morka, Eschatologia Księdza Wacława Hryniewicza.

WYKŁADY GOŚCINNE PRACOWNIKÓW NAUKOWYCH WYDZIAŁU TEOLOGICZNEGO ATK. UDZIAŁ W SYMPOZJACH I ZJAZDACH

Ks. dr Ignacy Bokwa: 23 marca 1996 r., Warszawa – „Civitas Christiana”: „Dogmatyczny wymiar prawa Bożego i Kościelnego”; „Podstawowe problemy społecznej nauki Kościoła w świetle Katechizmu Kościoła Katolickiego”

Ks. prof. dr hab. Michał Czajkowski:

Wykłady: 17 stycznia 1996 r., Toruń – KIK: „Ekumenia chrześcijańsko-żydowska”; 5 marca 1996 r., Warszawa – KIK: Ekumeniczny przekład Biblii”; 11 – 13 marca 1996 r., Szczecin – Duszpasterstwo Akademickie (cykl wykładów): „Miłość i tolerancja”; 13 marca 1996 r., Szczecin – Klasztor Karmelitanek: „Ekumenizm duchowy”; 22 marca 1996 r., Warszawa – KIK, „Podziały wśród polskich katolików”; 12 – 14 kwietnia 1996 r., cykl wykładów dla katechetek nazaretzańskich: „Ekumenizm chrześcijański i chrześcijańsko-żydowski a katecheza”; 15 kwietnia 1996 r., Gorzów Wlkp. – XIII Dni Kultury Chrześcijańskiej: „Pismo Święte – słowo samego Boga”; 14 maja 1996 r., Warszawa – PAN – Instytut Sztuki (seksja naukowa: „Jerozolima w kulturze europejskiej”): „Chwał, Jerozolimo, Jahwe!”; 15 maja 1996 r., Uniwersytet Łódzki (interdyscyplinarny cykl konferencji: „Tekst sakralny – tekst inspirowany liturgią. Literatura a liturgia”): „Liturgia chrześcijańska i żydowska. Wspólne dziedzictwo”; 19 maja 1996 r., Warszawa – Stowarzyszenie Katolickiej Młodzieży Akademickiej: „Czy ekumenia to hobby?”; 22 maja 1996 r., Wydział Teologiczny Uniwersytetu Opolskiego (symposium międzynarodowe: „«Ut unum sint» a Kościoły chrześcijańskie w Polsce i Europie”): „«Ut unum sint» a ekumenizm w Warszawie”; 25 maja 1996 r., Kodań n/Bugiem – Międzynarodowy Zjazd Ekumeniczny: „Ekumenizm dla początkujących”; 29 maja 1996 r., Warszawa – UW: „Holokaust – nieobecność czy solidarność Boga?”; 2 czerwca 1996 r., Nowy Sącz – Akademia Słowa: „Biblia”; 21 czerwca 1996 r., Świdwin – Zamek: „Ekumenizm”

Udział w konferencjach: 16 kwietnia 1996 r., Warszawa, Polska Rada Ekumeniczna: symposium ekumeniczne z okazji 50-lecia PRE; 24 – 26 kwietnia 1996 r., Jabłonna, Żydowski Instytut Historyczny – Fundacja Konrada Adenauera: Międzynarodowa Konferencja „Rola muzeów historycznych w współczesnej Europie środkowoeuropejskiej. Jak uczyć żydowskiej historii? Wybrane problemy w przekazywaniu historii Żydów”; 10 – 12 maja 1996 r., Polska Fundacja im. Roberta Schumana: „Polskie Spotkania Europejskie”; 14 maja 1996 r., Warszawa – ChAT: IV Symposium

Międzywyznaniowe „Posługa papieża na podstawie encykliki «Ut unum sint»”; 14 czerwca 1996 r., Polska Rada ruchu Europejskiego: konferencja „Kościół jako mecenas jedności Europy – historia i współczesność”

Wiele wystąpień w polskiej i zagranicznej telewizji i radio. Promocje nowych książek. Udział w Komitecie Honorowym Obchodów 700-lecia miasta „Świdwina i Światowego Festiwalu Słowa w Nowym Sączu. Przewodniczenie Jury Turnieju Recytatorskiego Festiwalu Słowa „Od Abrahama z Ur do Pawła z Tarsu” (Nowy Sącz), itp.

Ks. prof. dr hab. Antoni Lewek, 30 stycznia 1996 r., Białystok – „Civitas Christiana”: „Akcja Katolicka w służbie Nowej Ewangelizacji”.

Ks. prof. dr hab. Jacek Salij: 11 lutego 1996 r., AM i ATK, IV Międzynarodowa Sesja Naukowa z okazji Światowego Dnia Chorych organizowana przez Międzyuczelniane Konwersatorium Etyki: „Choroba jako czas nadziei”; 20 marca 1996 r. Katolickie Stowarzyszenie Lekarzy, Oddział Warszawski: „Świętość ciała ludzkiego”; 10 kwietnia 1996 r., Odra – WSD Ojcowie Oblaci: „Świątynność wcielonego Syna Bożego i jej konsekwencje dla naszego rozumienia Kościoła”; 11 kwietnia 1996 r., Gorzów Wlkp – KIK: „Obecne polskie podziały i możliwość ich przezwyciężenia”; 28 kwietnia 1996 r., Katolickie Stowarzyszenie Lekarzy, Oddział w Szczecinie: „Chrześcijańska medytacja nad tajemnicą cierpienia”; 30 kwietnia 1996 r., Poznań – Zjazd Przełożonych Księżąt Chrystusowców: „Realizacja charyzmatu zakonnego w instytucjach zakonnych”; 14 maja 1996 r., Uniwersytet Łódzki, Sympozjum „Liturgia a literatura”: „Relacje teatralne między niebem i ziemią. Uwagi na temat dziejów interpretacji I Kor 4, 9”; 24 maja 1996 r., Sympozjum „Pojednanie i sprawiedliwość społeczna”, organizowane przez Instytut Górnośląski: „Przyczyny rozbicia między ludźmi i drogi pojednania”; 14 czerwca 1996 r., Konferencja „Kościół jako mecenas jedności Europy”, organizowana przez Polską Radę Ruchu Europejskiego: „Co to znaczy, że Polska leży w Europie?”.

Ks. Jan Decyk